

Värdeöverföringar via sociala medieplattformar och spel utgör risk för penningtvätt och finansiering av terrorism

Digitala plattformar erbjuder mycket tillgängliga, icke-transparenta betalningsinfrastrukturer som kan vara attraktiva för penningtvätt och finansiering av terrorism. Finanspolisen vill uppmärksamma verksamhetsutövare och andra aktörer på risker kopplat till olika digitala plattformar och deras värdeöverföringslösningar.

Flertalet sociala media-plattformar, digitala spelplattformar som erbjuder skinshandel och prenumerationer baserade plattformar för riktat innehåll erbjuder snabba och globalt tillgängliga värdeöverföringslösningar mellan användare. Deras betalningsmodeller med virtuella valutor och tillgångar har vuxit kraftigt de senaste åren och skapat digitala ekosystem där pengar eller virtuella tillgångar kan byta ägare. Plattformarna erbjuder funktioner såsom virtuella gåvor, digitala föremål med högt samlarvärde och betalväggar för innehåll, vilka tillsammans har skapat nya typer av digitala marknader. Flera plattformar erbjuder även hög grad av anonymitet eftersom det är vanligt att användare har smeknamn, vilket skapar distans till den faktiska identiteten bakom. Det är vanligt att plattformarna använder tredjepartsaktörer, såsom betalningsleverantörer (PSP), för att hantera betalningar.

Kategorisering av digitala plattformar

Det finns ingen vedertagen definition av en digital plattform. Termen användas av exempelvis Europol och FATF i vid mening för alla tillgängliga tjänster online. Många av plattformarna tillhandahåller en variation av olika tjänster men på en övergripande nivå kan de delas in i kategorierna i tabellen nedan. Kategoriseringen är inte uttömmande och kan överlappa.

Kategori	Beskrivning	Vanliga värdeöverföringar	Exempel på plattformar
Prenumerationsbaserade	Fokuserar på intäkter från prenumerationer, t.ex. för riktat innehåll. Inkluderar ofta försäljning av extrainnehåll och merchandise.	Prenumerationer, köp av extra innehåll/interaktion.	OnlyFans, Patreon
Marknadsplatser	Kretsar kring försäljning av varor mellan privatpersoner eller mellan privatpersoner och företag.	Försäljning av varor, presentkort.	Facebook, Amazon, Ebay
Sociala medier	Erbjuder ett brett utbud av värdeöverföringar. Integrerar ofta marknadsplatser och sponsringsverktyg.	"Dricks" (tipping), prenumerationer, insamlingar, sponsring.	Instagram, TikTok, X
Live-streaming	Tittare kan prenumerera på eller ge dricks till streamers. Streamers får del av reklamintäkter.	Prenumerationer, "dricks", reklamintäkter.	Kick, Twitch
Videospel/Skins	Mikrotransaktioner för kosmetiska föremål (skins) i spel. Inkluderar externa sajter för handel av tillgångar.	Köp av spelvaluta, handel med skins (P2P), utväxling till fiat/krypto.	Counter Strike, Roblox, Fortnite, CS:GO roll, Skinport

Ökad rapportering

Misstankerapporter till finanspolisen som innehåller transaktioner till och från sociala medieplattformar har ökat de senaste åren. Även den norska och den danska finansunderrättelseenheten (FIU) har rapporterat om en ökande mängd misstankerapporter som rör olika digitala plattformar¹. Även rapporterade transaktioner till och från spelplattformar och plattformar som erbjuder prenumerationsbaserat innehåll har ökat de senaste åren, men i mindre omfattning. Det finns dock sannolikt ett stort mörkertal i rapporteringen till följd av att flertalet av plattformarna erbjuder betalningsmöjligheter via betaltjänstleverantörer/PSPs, varpå faktisk mottagare inte framgår. Merparten av alla rapporterade transaktioner, oaktat typ av digital plattform, är genomförd av en privatperson.

En fördjupad genomgång av misstankerapporter och annan underrättelseinformation som innehåller uppgifter om digitala plattformar påvisar koppling till olika brottsområden. För analysen relevanta slutsatser redovisas nedan.

Sociala medieplattformar

Misstankerapporteringen som innefattar transaktioner till och från sociala medieplattformen TikTok är den mest framträdande i penningtvättsregistret. Av rapporterade individer i penningtvättsregistret med transaktioner till TikTok förekommer var femte i misstanke- respektive belastningsregistret och två av fem förekommer med koppling till annan underrättelseinformation.

Angiven anledning till misstanke är likartad i många fall och främst utmärkande är rapporterade individer med ett avvikande antal transaktioner *till* TikTok. Antal transaktioner varierar kraftigt men ett tiotal upp till tusentals transaktioner har påträffats. Den totala summan varierar också men generellt anges att individen omsätter en avvikande stor andel av sin totala disponibla inkomst på plattformen. Det går i liten utsträckning att utläsa syftet med transaktionerna, t.ex. om de utgör köp av virtuella mynt eller avser betalning för tillgång till prenumerationsbaserat innehåll. Det framgår sällan att rapporterade verksamhetsutövare har varit i kontakt med kunden i fråga, trots att man angivit att varken ursprung eller syfte med transaktioner kan fastställas.

Det förekommer även att pengar från misstänkt bedrägeri omsätts via kortköp på TikTok. Antal transaktioner till plattformen har i de fallen varit få men avvikande i relation till individens övriga transaktionsbeteende.

Annan underrättelseinformation påvisar att plattformen används för penningtvätt genom att kriminella aktörer köper TikTok coins för brottsvinster likväl som det fungerar som en rekryteringsbas för kontomålvakter, både privatpersoner och företag. Via funktionerna på plattformen gör information även gällande att medel samlas in i syfte att finansiera terrorism. Det sker bland annat genom falska insamlingar för välgörande ändamål, t.ex. för humanitär hjälp i krigsdrabbade områden. Det kan handla om köp av in-app föremål som sedan kan skickas till andra användare, t.ex. som en gåva via en live-sändning. En individ i Sverige dömdes i september 2025 för att ha samlat in pengar till terrororganisationen IS, bland annat med hjälp av TikTok².

¹ Okokrim, *Annual Report 2024*, Hvidvasksekretariatet, *Kvartals-rapport 2*, 2024.

² Mål B 15672-24, Attunda Tingsrätt

Videospel/Skins

När det gäller spelplattformar handlar misstankarna i penningtvätsregistret framförallt om handel med skins, särskilt med koppling till spelet CS:GO. Transaktionsflödet hos rapporterade individer kännetecknas av hög frekvens och låga summor. Återkommande kortköp på spelrelaterade sidor och transaktioner genom betaltjänstleverantörer (PSP) med referenser kopplade till CS:GO sker i stor omfattning. I flera fall går det inte att utesluta skatteundandragande då individerna troligen genererar vinster från skinshandel utan registrerad affärsverksamhet eller synliga skatteinbetalningar. I vissa fall kopplas rapporterade flöden till misstänkta bedrägerier, exempelvis där medel från vishing omsätts via kortköp på hemsidor relaterade till spelet.

Prenumerationsbaserade plattformar

Misstankerapporteringen till penningtvätsregistret likväl som annan underrättelseinformation om penningtvätt via prenumerationsbaserade plattformar är begränsad. Rapporterade transaktioner till och från plattformen Onlyfans är vanligast. Angiven misstanke i dessa fall är skatteundandragande snarare än penningtvätt eller finansiering av terrorism. Rapporterade individer har i dessa fall haft en hög andel utbetalningar från plattformen. Även andra underrättelseuppgifter som berör plattformen vittnar också om misstanke om skatteundandragande, snarare än penningtvätt.

Bristande insyn och transparens är en sårbarhet

Inga systematiska penningtvättsupplägg oaktat typ av digital plattform har identifierats i analyserat material, dock förekommer enskilda transaktioner med indikationer på misstänkt penningtvätt. Annan underrättelseinformation tyder samtidigt på att sociala medieplattformar utnyttjas för både penningtvätt och finansiering av terrorism. Det bedöms som troligt att vissa plattformar, t.ex. TikTok, används som ett av flera verktyg när pengar måste flyttas snabbt och insynen måste begränsas. Det är sannolikt att plattformen används för penningtvätt och finansiering av terrorism i enskilda fall men i vilken omfattning plattformen generellt används för dessa ändamål kan inte bedömas i dagsläget. Tillgänglig information tyder på att prenumerationsbaserade plattformar för riktat innehåll, t.ex. OnlyFans, nyttjas för misstänkt skatteundandragande, snarare än penningtvätt. Bedömningsunderlaget anses dock vara för litet för att fullt ut värdera omfattningen.

Digitala plattformar är mycket lättillgängliga och skapar slutna miljöer. Information om användare och transaktioner som sker i anslutning till dem är fragmenterad. Användningen av betalningsleverantörer (PSP) kopplat till plattformarna begränsar insynen ytterligare. Denna struktur hämmar allvarligt spårbarhet och insyn för både verksamhetsutövare och brottsbekämpande myndigheter. Informationsbilden blir komplex och försvårar för varje enskild part att göra en bedömning av transaktioner och risker kopplat till dessa. Finanspolisen konstaterar att det finns en ökad risk med betalningar som sker via den här typen av digitala plattformar, särskilt när de sker via tredjepart. Verksamhetsutövare bör säkerställa att de har god kunskap om riskerna förknippade med dessa plattformar samt i vilken omfattning de är exponerade för risker för penningtvätt och/eller finansiering av terrorism genom dessa. De bör också säkerställa att deras möjligheter till monitorering anpassas till den ökade risken. Transaktionsmonitoreringen och andra riskmitigerande åtgärder måste anpassas därefter.